

sem tudi jaz prost človek, kakor so moji voditelji in nisem in nočem nadalje biti farško-dohatarski sužnjik. Ako niso odvetniki, duhovniki, i. t. d. sploh voditelji slovenskega naroda izdajalci naroda, ker se v nemškem jeziku pogovarjajo, se tudi meni in moji deci ne sme braniti, ako želim, da zna ona nemški. Ako niso bogati slovenski gospodje „nemškutarki Judeži“, ker dajo svoje otroke nemščine učiti, če prav imajo toliko premoženja, da bi njihovim potomcem ne bilo treba iti v daljne kraje po trohico kruha, tedaj tudi mene ne sme nihče zasramovati, ako zahtevam, da se naj moja deca v šoli tudi nemškega jezika uči, ker skoraj polovica mojih otrok mora iti služiti in delati v nemška mesta, v nemške rudokope in nemške dežele, in ker je po postavi naloga ljudske šole, pripravljati ljudstvo za življenje.

Kmetje, odprite vendar enkrat oči, pogledajte, kaka je večina vaših voditeljev, kateri so že davno odprli s v o j e o č i , a ne za vas, temveč za — sebe!!!

Našim kmetom.

(Dalje.)

Ne preteče ne teden na Spodnjem Stajerskem, da se nebi v tem ali onem časopisu bralo, češ fantje so se stekli po noči in ta ali oni je potegnil iz žepa nož in je pičil svojega nasprotnika tako, da je ta par trenutkov pozneje umrl. Dragi mi kmetje, pač v vsaki veči vasi ve ta ali oni povedati o takem ponočnem dogodku.

Od česar pa vendar to izhaja? Kako je vendarle mogoče, da človek ne pomisli, kaj dela, ko povzdigne z nožem oboroženo roko, proti drugemu človeškemu bitju, proti bitju, katero ravno tako misli in čuti kakor on, in katero ni ničesar družega zakrivilo, kakor samo to, da je prišlo iz soseske vasi v njegovo vas.

Dragi fant, ako ti pobiješ tvojega tekmeča, ker se bojiš, da bi ti prevzel tvojo ljubico, potem s tem pač nisi za sebe ničesar dosegel. Ako te dekle ne mara, no, pa jo pusti in si poišči drugo, bodi pa prepričan, da te potem, ko se bode po fari zvedelo, da si tega ali onega pobil, ali pa celo z nožem pičil, dekle gotovo ne bode raji imelo, ker si bode mislilo, takega človeka, kateri je družega tako neusmiljeno naklestil, nočem imeti. Danes ali jutri bodem dobila, ako postanem njegova žena, tudi jaz prav poštene batine.

Ako pa si celo rabil nož proti tvojemu nasprotniku, tedaj si ga gotovo tudi težko ranil, ali morda celo umoril. Da te v tem slučaju ne bode nobeno pošteno dekle hotelo imeti, o tem si gotovo dovolj sam prepričan! Za ta tvoj zločin bodeš gotovo zaprt in fanta pa, ki se vlačí po kajhah, tega gotovo nihče, tudi pošteno dekle ne mara.

Da pa odgovorim na vprašanja od koder te vse surovosti, vsi ti zločini izhajajo, hočem vam dragi kmetje povedati to le: Vzrok vseh teh zločinov je iskati v odgoji naše mladine. Še nigdar nisem

slišal, da bi bil sin poštene kmečke hiše, v kateri se večkrat moli, kakor pa preklinja, kaj tacega učinil! Otrok pa, posebno fant, kateri sliši že od malih nog samo kletvico, otrok, kateri morda vidi, kako se tepeta oče in mati, otrok kateremu se vcepi že v mlado dušo surovost, ta otrok seveda tudi ne bode poznej, ko bode zrastel iz njega fant ali pabar nikdar dolgo mislil, temveč on bode tudi udaril po svojem nasprotniku, potegnil bode nož in ga bode zabodel!

Žalibog je dandanes navada, da se na primer pogovarjajo že odrastli hlapci, navadno pri kosilu, ali pa pri kakem drugem počitku o vsem tistem, kar so doživeli — rečimo poprejšno noč. Ta se hvali, kako je bil močen, da je nagnal dva ali celo morda tri druge svoje nasprotnike, drugi pa reče in vsklikne: „Ta lump jih je nocoj pošteno dobil, tako sem ga natepel da je obležal!“ In glejte kmetje, to je veliki pogrešek! Na prostega navadnega človeka pač bolj upliva telesna, kakor duševna moč! In ako se o katerem fantu, rečimo hlapcu v fari vè, da je jako močan, potem ga občudujejo drugi. Občudujejo pa ga seveda tudi, ako na primer pravi, kakor sem že omenil, da se mu je posrečilo tega ali onega, ali celo več nasprotnikov nabiti. In deca pa, posebno fantje, kateri to občudovanje vidijo, katerim se vtisne v mlado njihovo dušo ta baharija, to občudovanje, si želijo biti temu hlapcu, katerega takorekoč spoštujejo vsi drugi hlapci — enaki. Zato se ravno tako poskušajo tudi sami, posebno na potu v šolo ali pa iz šole domov. Ker ta ali oni vidi, da je zares bolj močan, kakor njegov nasprotnik, si še to boljše zapomni. Leta pretečejo hitro. Iz malega dečka je zrastel krepek fant in mladenič. Da ta ne bode pustil boje, kateri se je že od mladosti navadil, je popolnoma umevno. Iz mladeniča postane, ker je slučajno našel zares družega, kateri je močnejši, kakor on sam, — razbojnik, kateri vendar le hoče biti po navadi močnejši, kakor njegov tekmeč, in kateri, samo radi tega, da bito dosegel, seže v žep po nož in svojega nasprotnika ž njim piči. Da tu in tam piči malo preveč globoko, da se nasprotnik potem zgrudi mrtev na tla, to je samoumevno!

Dragi mi kmetje, ne pustite vašim hlapcem, da bi se pred deco pogovarjali o svojih ponočnih dogodbah, sploh pa svetujem vsakemu poštenemu gospodarju, da takega hlapca, kateri po noči hodi okoli, takoj od hrama spravi. Bolje je prej, kakor pa slej! Dragi gospodar, prisili tvojega sina da bode moral tako dolgo, dokler ne dosluži vojaščine spati v hiši, toraj poleg tebe, in videl bodeš, da ne bode nikdar nikogar po noči natepel, videl bodeš, da bode enkrat, kakor si ti sam, tudi on pameten in priden gospodar, pošten in obče spoštovan kmet!

Draga gospodinja! Hočem ti povedati nekaj, kar sicer sama veš, a prosim te, da mi ostre besede ne zameriš. Pomni, pri kateri hiši imajo psico, tam se zbirajo navadno psi in se tudi zobjejo. — Mislim, da me razumeš? — Draga mi, spi poleg tvoje hčerke, dokler se ta ne bode omožila, in videla bodeš, da se ne bode nikdar od tvoje hčerke slišalo, da je radi

nje ta ali oni tega ali onega težko ranil ali celo — ubil! Kmetje, ti ponočni zločini, o katerih žalibog dandanes moramo tolikokrat brati, morajo od sihmal izostati in izostali bodejo, ako bode te ravnali vsi po naprednem geslu.

Oče! Ako ljubi tvoj odrasli sin kako pošteno dekle, ne sili ga, da bi moral drugo vzeti, ker jo on ženi, ne pa ti; dovoli mu, da se sme ž njo tu in tam po dnevi malo pogovoriti, in videl bodeš, da bode ostal zvečer doma!

Mati, ako si je izbrala tvoja hči poštenega fanta, ne brani njej, da bi ž njim tu in tam, seveda najbolje v tvoji navzočnosti občevala, in videla bodeta, da bodejo vajini otroki srečni, srečnejši pa bode tudi naš kmečki stan, ker se ne bode slišalo in čitalo, da je ta ali oni fant pri ponočevanju radi tega ali onega dekleta težko ranil, ali pa celo ubil svojega tekmeča iz sosedove vasi!

Spodnje-štajerske novice.

Konsumni Klobučar v Marenbergu. Ker je preiskava proti marenberškim konzumarjem malone dokončana, je okrožno sodišče v Mariboru tega „krščanskega Slovenca“ izpustilo, seveda proti kavciji, iz zapora. Komaj je prišel Klobučar domu, že si je dal napraviti ploščevinastega angelja z napison: „pri belem angelju“ in ga razobesil nad konzumsko „rimsko-katoliško“ trgovino češ: Ljudje božji, le pridite zopet k meni kupovat, jaz sem nedolžen, kakor tale angelj! Nekteri pravijo, da si je tega angelja celo iz Maribora s seboj prinesel. O ti nedolžni beli angelj ti!

Nagla smrt. Jožefa Potočnik, dekla, doma iz Leskovca, katera je služila zadnji čas pri gospej Weseli v Ptuj, je dne 4. t. m. porodila pred svojim časom otroka. Dne 5. se je podala, ker se je čutila jako slabo, v ptujsko bolnišnico. Malo korakov pred bolnišnico pa je padla na tla in je bila takoj mrtva. Dokazalo se je, da je umrla vsled zgubljenosti krvi in vsled iz tega nastalega srčnega otrpljenja.

„Gospod inženjer“. Posesnik Simon Veranič v Strasgojncih, občina Cirkovce, si je sezidal v preteklem letu novo hišo. Dne 22. oktobra, ko je bila hiša že gotova, je prišel k njemu človek, po gosposko oblečen, kateri mu je rekel, da je — „inženjer“ in da je poslan iz mesta, ker mora napraviti načrt (plan) od novo sezidane hiše. Posesnik mu reče, da tega ni treba, a tujec pa mu reče: „Ako ne bode te dali hiše zmeriti in napraviti načrta, bode te morali plačati 50 kron kazni pri sodnji“. Nato je Veranič zares privolil, da se mu zmeri nova hiša in se napravi načrt (plan) od nje. Inženjer je meril in risal in zares napravil nekaj, ki je bilo nekakemu načrtu podobno. Za svoje delo je zahteval 28 kron, katere je tudi dobil. Pobotnico (kvitingo) je podpisal z imenom Pavek, inženjer. A vendar to ni bil nikaki inženjer, temveč prav premeteni goljuf. Oblečen je bil v dolgo rujavo suknjo, pod nosom je imel temnorujave brke in spredaj mu je manjkal en gornji zob.

Upati je, da ga dobijo žandarji kmalu v roke. Kmetje, ne dajte se takim potepuhom goljufati!

Ogenj. Dne 26. decembra p. l. so zgorela vsa poslopja Janeza in Marije Gaves, posestnika v Turškem vrhu. Obdolžena sta požiga sama, ker sta bila za precej visoko svoto zavarovana (zažihrana).

Na ime svoje sestre si je v zadnjem času spojevala Ida Pleteršek, doma iz Kaga v Ormožkem okraju v različnih krajih večje svote denarja. Dne 27. p. m. je prišla tudi k ptujskemu trgovcu g. L. Slawitschu, in mu je pokazala pismo, češ, da ga prosi njena sestra za 80 kron. Trгоvec je poznal njo, pa tudi njeno sestro, katera je pri njem že večkrat kupila blago. Misleč si toraj, da ta res potrebuje za kratek čas omenjenih 80 kron, jih je posodil. Dal je še povrh nekaj blaga na up. — Dne 2. jan. pa je prišla imenovana Pleteršek zopet z enim pismom in tokrat k g. S. Hutterju. Tudi ta jej je posodil na pismo, o katerem je rekla, da je od sestre, 80 kron. Par dni pozneje pa piše g. Hutter sestri R. S., ki je poštena in pridna gospodinja, ali je dobila denar. Kako začudena pa sta bila oba gospoda, ko sta dobila od nje pismo nazaj, da ona obžaluje, in da mora priznati, da ni nikdar pisala ona po denar, temveč, da ju je najbrž njena sestra ogoljufala, ker njo že itak išče c. kr. žandarmerija radi enakega takega zločina, povzročenega v središkem okraju. Pleteršek se je takoj naznanila sodnji. Pred par dnevi jo je dobila žandarmerija v ormožkem okraju v roke, ter jo odpeljala v luknjo.

Svojo rakev (trugo) si je naročil. Zadno nedeljo je umrl v Skorbi posestnik Pihler. V četrtek prej si je naročil sam rakev (trugo) in je poslal mizarju glas, da mora biti do nedelje gotova, ker bode najbrž v nedeljo umrl. Naročil je, da rakev ne sme biti premajhna, tako, da bode imel v njej dovolj prostora. Ukazal je še svojim domačinom, da mu morajo takoj kupiti nove čevlje, ker noče, da bi bil bos pokopan. Želji se mu je seveda takoj ustreglo, kupili so mu nove čevlje in mizar je poslal glas, da je rakev gotova. Na to se je Pihler spovedal in je v nedeljo, kakor je bil naprej povedal tudi — umrl!

O sodnem pristavu, gospodu Torgglerju, so vsi zadnji klerikalni listi polni napadov, češ gospod Torggler ni sposoben za sodnika med slovenskim ljudstvom, ker ne zna slovenskega jezika. Dobili smo sledeči dopis od veleposestnika, toraj kmeta na Spodnjem Štajerskem, ki se takole glasi: „Sl. uredništvo „Štajerca!“ Bral sem zadnje slovenske in nemške liste in se jako čudim, kako je le vendar mogoče, da se od slovensko klerikalne strani čez g. dr. Torgglerja toliko zmerja. Verhunec v tem je dosegla klerikalna „Südsteirische Presse.“ Jaz pa trdim javno, da sem pred g. Torgglerjem imel različne procese, bil sem tudi večkrat za časa uradovanja tega gospoda v Ptuj pozvan kot priča k ptujski sodnji. Vsakokrat se je uradovalo s slovenskimi strankami v slovenskem jeziku. Jaz tukaj trdim javno — in kmetje mi bodejo priznali, da ne lažem — da gospod Torggler govori popolnoma razumno slo-